

Comunitat Valenciana

IMPACTUR 2017

ESTUDI DE L'IMPACTE ECONÒMIC DEL
TURISME SOBRE L'ECONOMIA I L'OCUPACIÓ

GENERALITAT
VALENCIANA

TURISME
COMUNITAT VALENCIANA

Exceltur

*Alianza para
la excelencia turística*

COMUNITAT VALENCIANA

Superfície total: 23.255 km²

14,6%

REPRESENTA EL TURISME
SOBRE EL TOTAL DE L'ECONOMIA
DE LA COMUNITAT VALENCIANA
(PIB) EN 2017

Comunitat Valenciana 2017

Estudi de l'Impacte

Econòmic del Turisme

ÍNDEX DE CONTINGUTS

07 I Resum executiu

12 II Impacte socioeconòmic del turisme a la Comunitat Valenciana

15 II.1. PIB Turístic

16 II.2. Ocupació Turística

19 II.3. Demanda Turística

21 II [3.a.1.] Demanda turística estrangera

24 II [3.a.2.] Demanda turística nacional

26 II [3.a.3.] Formació bruta de capital (inversió) turística

28 II [3.a.4.] Consum turístic de les administracions públiques

31 II.4. Impostos vinculats a l'Activitat Turística

33 ANNEX. Els estudis IMPACTUR

Definicions i conceptes metodològics

15,1%

REPRESENTA EL TURISME
SOBRE EL TOTAL DE
L'OCUPACIÓ A LA COMUNITAT
VALENCIANA EN 2017

[I] Resum executiu

Principals conclusions

> L'Estudi IMPACTUR Comunitat

Valenciana 2017¹ constata el volum significatiu d'activitat econòmica i d'ocupació generada per la indústria turística valenciana, la presència estratègica d'aquesta en el seu entramat productiu, i el paper exercit com a **principal sector impulsor de l'economia i l'ocupació regional en els últims sis anys**. Des de l'any 2011, el guany en termes d'activitat econòmica generada per a la Comunitat Valenciana s'eleva a **4.080 milions d'euros (680 milions anuals)**, gràcies al creixement mitjà anual del **5,1 %**, fet que ha generat **44 mil llocs de treball en aquests sis anys**, la qual cosa suposa un 2,8 % de mitjana anual, de manera que compensa la pèrdua d'activitat i d'ocupacions en altres sectors.

> Tots els components de la demanda turística de la Comunitat Valenciana van contribuir a aquest balanç positiu, i l'any 2017 es van situar en nivells per damunt dels de 2011.

Per damunt de tots aquests destaca el comportament de la **demanda estrangera**, liderada pel mercat britànic i reforçada per la diversificació de mercats, que ha experimentat un creixement continu i especialment intens en els dos últims anys, fins a convertir-se el 2017 en el **component principal de la demanda turística de la Comunitat**, per damunt del total

del turisme nacional, i fins a **incrementar en 3.270 milions d'euros** l'aportació que ha fet a l'economia valenciana en els sis últims anys.

> En aquest context de creixement, **l'impacte econòmic del turisme a la Comunitat Valenciana l'any 2017 assoleix un nou registre màxim que s'aproxima als 16.000 milions d'euros. En concret, el PIB turístic a la Comunitat Valenciana el 2017 va ascendir a 15.929 milions d'euros, un 7,4 % per damunt dels nivells positius assolits el 2016 (5,5 % en termes constants, una vegada descomptat l'efecte dels preus)**. L'aportació del consum turístic estranger i del turisme nacional, especialment el dels mateixos valencians en els desplaçaments turístics que fan en la Comunitat, al costat dels nivells més alts d'inversió privada de les branques turístiques i de despesa pública vinculada al turisme, expliquen aquest esdevindre positiu de l'activitat turística a la Comunitat l'any 2017.

> La rellevància del turisme en l'economia valenciana s'ha **incrementat de manera contínua des de l'any 2011**, fins a situar-la, al tancament de 2017, en el **14,6 % del total del PIB regional**, de manera que ha fet palés un creixement mitjà anual del 5,1 %, en comparació amb l'1,3 % del total de l'economia de la

Comunitat, segons les dades de la Comptabilitat Regional de l'Institut Nacional d'Estadística. El turisme ha compensat la pèrdua d'activitat d'altres branques rellevants en l'economia valenciana, com la construcció i la promoció immobiliàries, que encara estan per davall dels nivells de 2011, segons la Comptabilitat Regional de l'INE. D'aquesta manera, l'aportació del turisme a l'economia valenciana se situa per damunt de l'11,2 % que el conjunt del sector turístic representa en l'economia espanyola, segons les últimes dades disponibles del Compte Satèl·lit de l'INE.

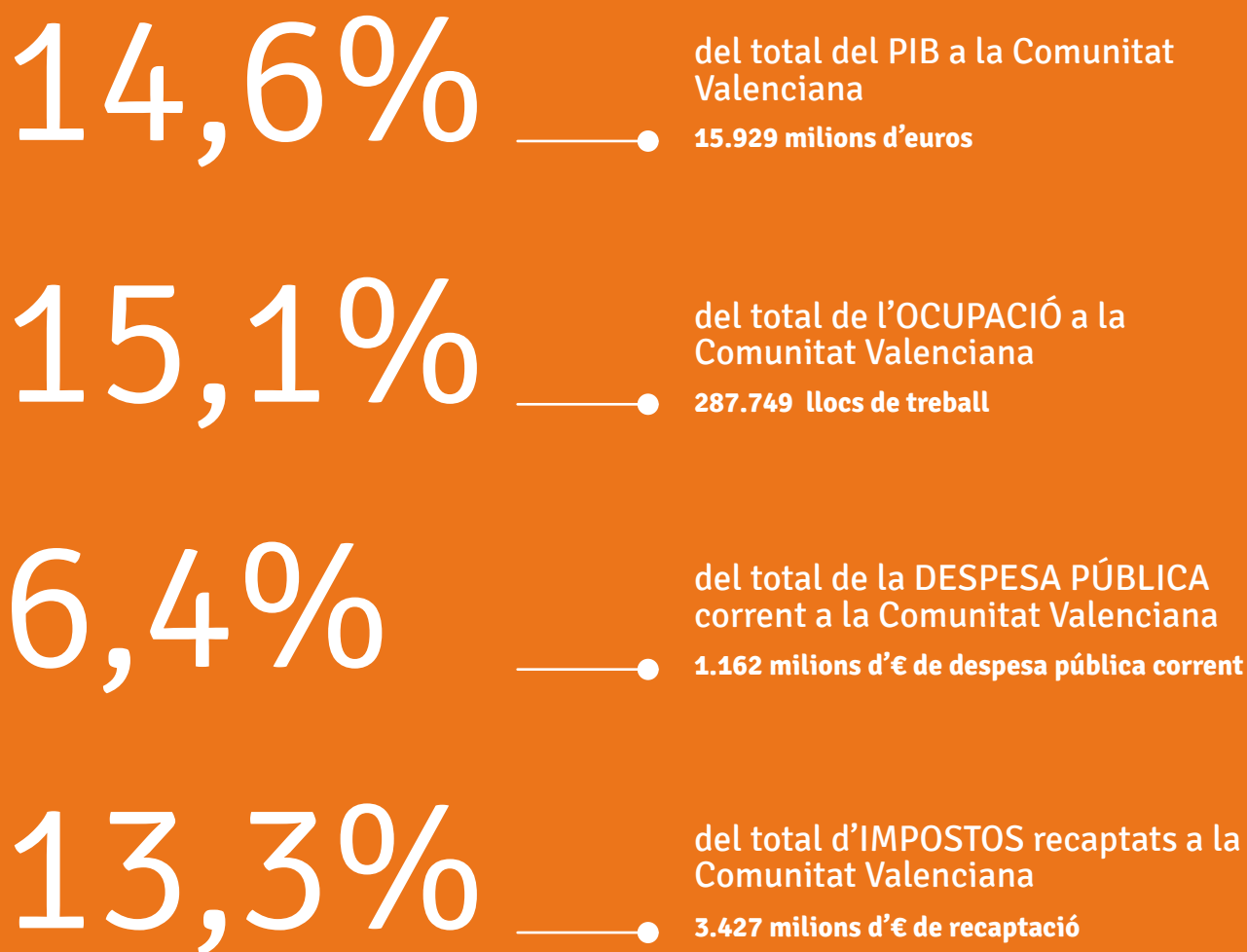
> El dinamisme de l'activitat turística ha permés la creació d'ocupació a la Comunitat Valenciana fins a respondre d'un volum de **287.749 llocs de treball el 2017**, la qual cosa representa el **15,1 % del total de l'ocupació de la Comunitat** en aquest mateix any, segons els resultats d'IMPACTUR. L'ocupació turística valenciana ha enllaçat sis anys consecutius de creixement (**2,8 % de variació mitjana interanual**), i hi destaquen, per la intensitat que tenen, el nombre de llocs de treball en els dos últims anys (5,5 % de creixement mitjà anual), amb una execució notablement millor que la de la resta de sectors del sistema productiu valencià en el mateix període de temps (**0,1 % si eliminem l'ocupació turística**).

¹ Aquesta edició de l'Estudi IMPACTUR recull el període d'anàlisi 2011-2017. Els nivells del PIB turístic de la sèrie històrica han sigut revisats a l'alça, d'acord amb les dades definitives de l'Enquesta de despesa turística elaborada per l'INE, que mesura la despesa turística dels visitants estrangers.

Impacte econòmic del turisme a la Comunitat Valenciana

Resum dels indicadors principals

Año 2017

Evolució 2011/2017

Principals indicadors IMPACTUR

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PIB TURÍSTIC (milions d'euros corrents)	11.849	12.217	12.715	12.911	13.660	14.834	15.929
Taxa de variació interanual		3,1	4,1	1,5	5,8	8,6	7,4
Aportació del Turisme al PIB de la Comunitat Valenciana	11,8%	12,7%	13,3%	13,3%	13,6%	14,2%	14,6%
OCUPACIÓ TURÍSTICA (persones)	243.683	248.130	250.280	250.453	258.346	274.407	287.749
Taxa de variació interanual		1,8	0,9	0,1	3,2	6,2	4,9
Aportació del turisme a l'Ocupació de la Comunitat Valenciana	13,1%	13,9%	14,5%	14,2%	14,3%	14,8%	15,1%

Comparació de l'impacte del turisme a la Comunitat Valenciana amb altres comunitats i en el conjunt d'Espanya*

Any 2017

	COMUNITAT VALENCIANA	ANDALUSIA	BALEARS	CANÀRIES	CASTELLA LA MANXA	COMUNITAT DE MADRID	GALÍCIA	CANTABRIA	LA RIOJA	REGIÓ DE MÚRCIA	ESPANYA
PIB TURÍSTIC											
% participació economia	14,6%	12,5%	44,8%	35,2%	7,4%	6,5%	11,1%	10,9%	9,8%	9,8%	11,2%
Milions d'euros	15.929	18.355	12.003	15.573	2.832	14.360	6.015	1.342	760	2.719	125.529
OCUPACIÓ (**)											
% participació ocupació total	15,1%	11,9%	32,0%	40,3%	8,6%	6,5%	12,0%	11,4%	10,3%	10,2%	13,0%
Llocs de treball	287.749	385.073	150.346	326.970	59.772	218.904	109.762	24.590	12.951	55.792	2.560.600

* Dades per a Castella-la Manxa relatives a 2016; per a Cantàbria, Galícia i les Illes Balears, relatives a 2014; La Rioja, relatives a 2013. Dades per a la Regió de Múrcia relatives a 2011, per a la Comunitat de Madrid i Andalusia, relatives a 2007 (estudis IMPACTUR). Dades per a Espanya relatives a 2016, segons figuren en la CSTE (Compte Satèl·lit del Turisme d'Espanya publicat per l'INE).

** Les diferències observades entre comunitats s'expliquen en un percentatge elevat als diversos nivells d'estacionalitat atés que les dades d'ocupació en els estudis IMPACTUR estan comptabilitzats en llocs de treball equivalents a l'any.

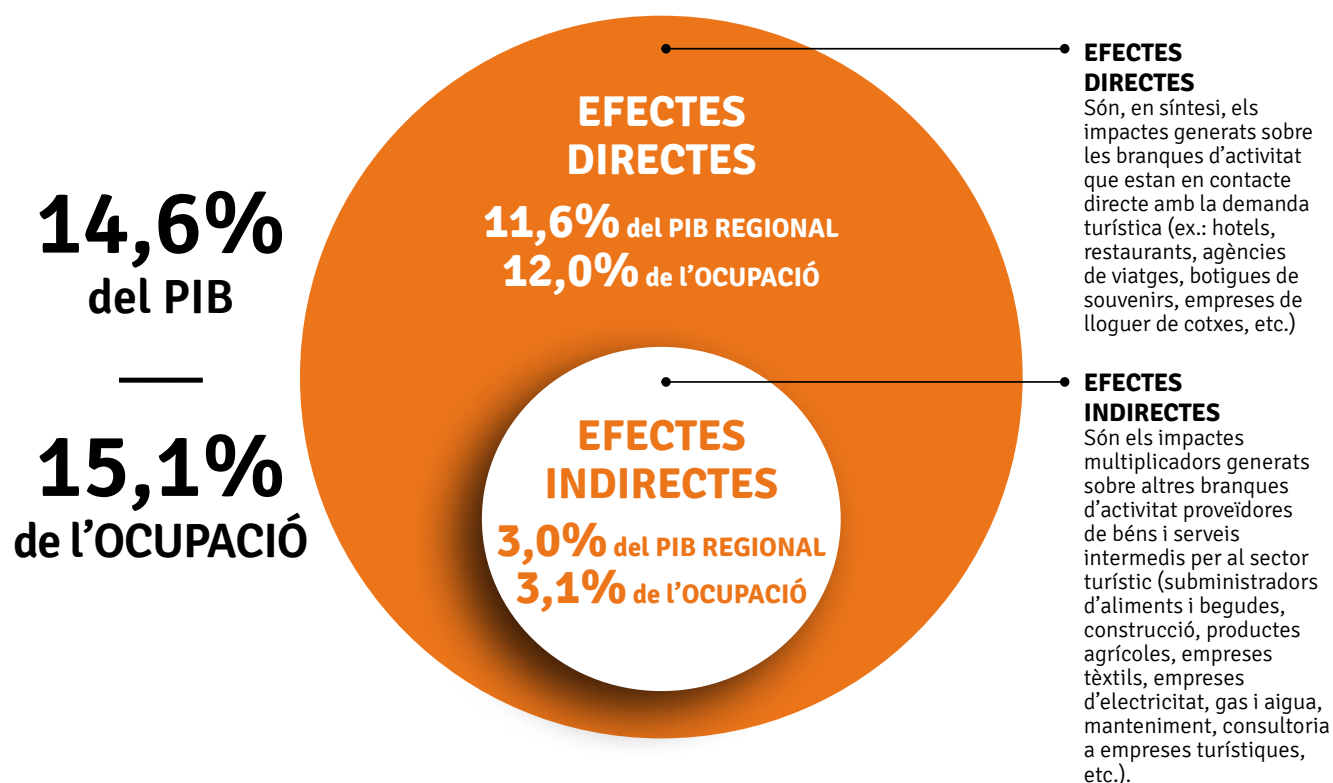
287.749

LLOCS DE TREBALL

Efectes directes i indirectes sobre l'economia de la Comunitat Valenciana

L'Estudi d'impacte econòmic del turisme, **IMPACTUR**, elaborat conjuntament per EXCELTUR i Turisme Comunitat Valenciana de la Generalitat Valenciana, calcula l'impacte socioeconòmic del turisme per al conjunt de la Comunitat i en permet la comparació amb el Compte Satèl·lit del Turisme Espanyol elaborat per l'INE i amb el d'altres comunitats autònomes espanyoles, països i regions turístiques internacionals que segueixen aquesta mateixa metodologia d'estimació. Els indicadors derivats d'IMPACTUR resulten imprescindibles per a mesurar els principals efectes directes i indirectes del sector turístic sobre l'economia valenciana en clau de generació de PIB, ocupació, inversió de capital, impostos així com els efectes multiplicadors sobre els altres sectors.

[II] Impacte socioeconòmic del turisme a la Comunitat Valenciana

IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 confirma la tendència ascendent de la rellevància del turisme en l'economia valenciana fins als **15.929 milions d'euros l'any 2017**, que s'explica tant per l'impacte que té sobre les branques d'activitat directament en contacte amb el turista (efectes directes), com per l'efecte arrossegament que té sobre altres sectors d'activitat presents a la regió (efectes indirectes).

Els resultats de l'estudi revelen que per cada 100 euros de valor afegit generat en les branques en contacte directe amb el turista, es van aportar 26,1 euros en altres sectors, i, de la mateixa manera, per cada 100 ocupacions creades en branques en contacte directe amb el turista, se'n van generar 25,7 en altres branques d'activitat.

L'Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 suggereix que els **12.629 milions d'euros** d'efectes directes del turisme van representar el **11,6 % del total del PIB valencià** i van generar un total de **228.880 llocs de treball** (el 12 % del total de l'ocupació de la Comunitat Valenciana). Dins dels **efectes directes** es comptabilitzen els generats en els subsectors i les branques d'activitat que estan en contacte directe amb els turistes: hotels, restaurants, agències de viatges, empreses de lloguer de cotxes i de transport de passatgers, prestadors de serveis d'oci, etc.

El detall d'informació que proporciona IMPACTUR revela que els **efectes indirectes**, és a dir, els induïts sobre altres branques d'activitat de l'entramat productiu de la Comunitat proveïdores de béns i serveis intermedis per al sector turístic, com poden ser els agricultors, els subministradors d'aliments, la construcció, les empreses tèxtils o les d'electricitat, gas i aigua, els serveis d'assessoria a empreses, etc., van ascendir, el 2017, a **3.300 milions d'euros**, que equivalen al **3 % del conjunt de l'economia de les tres províncies valencianes**. La capacitat d'arrossegament del turisme s'evidencia igualment en la creació de **58.869 llocs de treball**, el **3,1 % del total de l'ocupació de la Comunitat**.

El valor afegit de les activitats turístiques a la Comunitat Valenciana s'assembla al de les principals destinacions vacacionals d'Espanya amb les dades comparables disponibles de PIB turístic. Així, en contrastar les últimes dades disponibles de l'impacte econòmic del turisme en els dos arxipèlags amb els nivells de PIB turístic de la Comunitat Valenciana, s'evidencia que els 15.929 milions de l'any 2017 superen els 15.573 milions d'euros generats a Canàries en aquest mateix any. I els 12.911 milions d'activitat turística el 2014 a la Comunitat Valenciana se situaven igualment per damunt dels 12.003 milions d'euros a les Illes Balears el 2014.

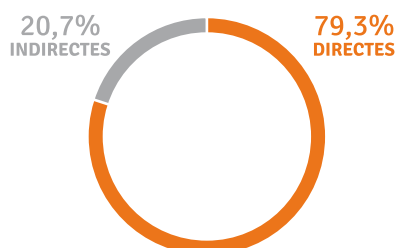
En aquest marc, **l'aportació del turisme valencià al conjunt del sector turístic espanyol i al creixement d'aquest en els últims anys és molt rellevant**: el valor afegit generat per les activitats turístiques a la Comunitat Valenciana explicava l'11,8 % del total de l'impacte econòmic del turisme a tota Espanya el 2016, ja que va créixer per damunt de la mitjana del sector a Espanya en els sis últims anys (el 5,1 % el creixement mitjà anual a la Comunitat Valenciana vs el 3,1 % la mitjana d'Espanya, segons les dades de la CSTE i l'estimació d'EXCELTUR per a 2017). Aquest nivell d'activitat turística a la Comunitat Valenciana suposa que la contribució del 14,6 % del turisme al sistema productiu valencià se situa per damunt de l'11,2 % de mitjana nacional, segons l'última estimació recollida per l'INE en el Compte Satèl·lit del Turisme d'Espanya (CSTE) per a 2016.

• PIB TURÍSTICO DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Efectes directes i indirectes

ANY 2017

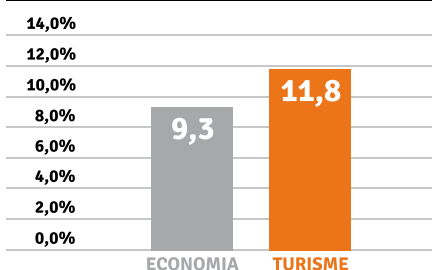
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

• PES RELATIU DE LA COMUNITAT VALENCIANA SOBRE EL TOTAL NACIONAL

% PIB Comunitat Valenciana sobre PIB d'Espanya ANY 2017

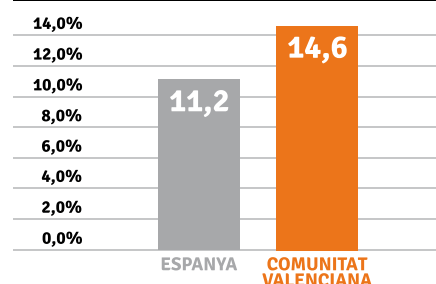
FONT: CSTE, CRE (INE), Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

• APORTACIÓ DEL TURISME AL PIB A LA COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA

% PIB Turístic sobre el total ANY 2017 (Dades per a Espanya relatives a 2016)

FONT: CSTE, CRE (INE), Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

15.929

MILIONS D'EUROS D'ACTIVITAT
TURÍSTICA EN 2017

II [1] PIB Turístic

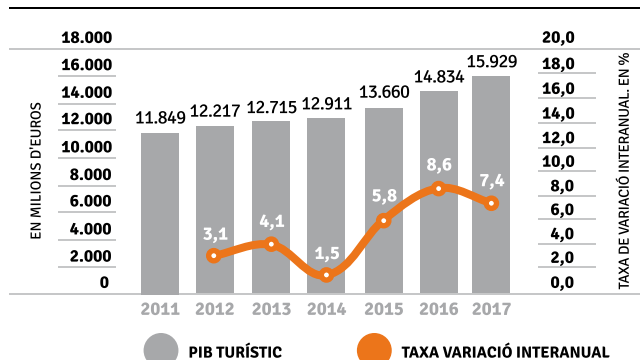
Els resultats d'IMPACTUR Comunitat Valenciana revelen un **nivell d'activitat turística en el conjunt de les tres províncies (PIB turístic) de 15.929 milions d'euros l'any 2017, un 7,4 % per damunt dels nivells assolits el 2016**. Aquest registre suposa el nivell més alt d'activitat observat en la sèrie històrica, que s'assoleix després d'enllaçar sis anys de creixement del turisme a la Comunitat, i constata un increment notable de la presència del sector dins de l'economia valenciana.

Aquesta nova edició d'IMPACTUR confirma el paper **dinamitzador del sector turístic en l'economia regional**. Com ja s'ha esmentat, per sisé any consecutiu es produeix un creixement de l'activitat turística, i hi destaca el bienni 2016-2017 per la intensitat que va tindre. El millor comportament del PIB turístic respecte de la resta d'activitats econòmiques no relacionades amb el turisme a la Comunitat en el període 2011-2017 ha sigut molt notable, el 5,1 % de mitjana anual, davant del 0,7 % que hauria crescut l'economia sense el valor afegit de les branques turístiques. Tot això ha permés un increment de la **contribució del turisme a l'economia valenciana** fins al **14,6 % el 2017**, quasi 3 punts més que l'11,8 % de 2011.

Aquest comportament diferencial del sector turístic respecte de la resta de l'economia s'explica per l'**aportació creixent dels ingressos turístics dels estrangers i la resistència i la fidelitat mostrada pels viatges i les excursions de proximitat dels valencians dins de la Comunitat, juntament amb la recuperació i l'impuls, en l'últim any, de la demanda nacional procedent de la resta de comunitats autònomes**, una vegada superats els pitjors anys de la crisi per a les empreses i les famílies espanyoles. L'esdevenir favorable del consum turístic ha propiciat la recuperació dels marges i la confiança empresarial, la qual cosa ha impulsat la inversió de les empreses turístiques a la Comunitat, en un context en què el sector públic autonòmic i local ha liderat una estratègia de reposicionament i modernització del seu model turístic i de diversificació de mercats.

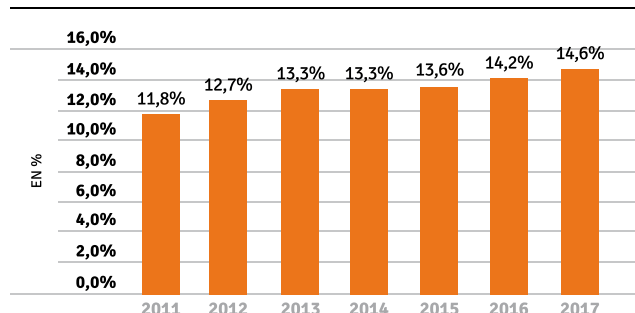
PIB TURÍSTIC A LA COMUNITAT VALENCIANA

EVOLUCIÓ 2011/2017
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

PESO PIB TURÍSTIC SOBRE TOTAL DE L'ECONOMIA A LA COMUNITAT VALENCIANA

EVOLUCIÓ 2011/2017
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

II [2] Ocupació Turística

IMPACTUR quantifica en **287.749** el nombre de llocs de treball vinculats a l'activitat turística en la Comunitat Valenciana el 2017, gràcies al creixement de l'ocupació observat en les branques característiques del turisme², com en el de la resta de branques productives en els últims anys. Aquest nivell d'ocupació turística a la Comunitat Valenciana es troba un **4,9 % per damunt dels nivells de 2016, concretament 13.342 ocupacions més que el 2016.**

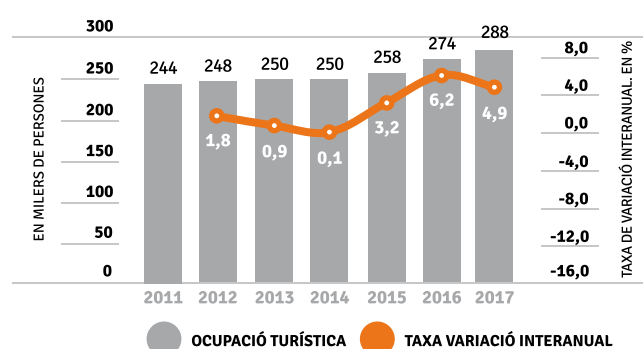
L'aportació del turisme a l'ocupació en la Comunitat Autònoma va ascendir l'any 2017 al **15,1 %** del total de l'ocupació, des del **14,8 %** de 2016, segons l'Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017.

Des d'una perspectiva temporal més àmplia, l'ocupació turística a la Comunitat Valenciana ha enllaçat sis anys consecutius de creixement (2,8 % de mitjana anual), amb un acompliment notablement millor que el de la resta de sectors del sistema productiu en el mateix període de temps. La notable generació d'ocupació promoguda pel turisme ha permés compensar progressivament els llocs de treball perduts en els pitjors anys de la crisi en altres branques d'activitat de l'entramat productiu valencià (principalment en construcció, indústria, activitats financeres i d'assegurances). Aquest millor acompliment ha provocat que la **participació de l'ocupació turística sobre el total de la Comunitat haja seguit una sendera contínua de creixement des de 2011**, que ha passat del 13,1 % el 2011 a l'esmentat **15,1 % de 2017.**

² Segons l'INE, s'entenen per branques característiques del turisme les activitats productives que, en general, en absència de turisme no existirien o en veurien reduït sensiblement el nivell de vendes. En aquest sentit, el document metodològic elaborat per l'INE per a la CSTE d'Espanya recull el llistat següent d'**activitats característiques**: hotels i similars, lloguers immobiliaris, restaurants i similars, serveis de transport de passatgers, serveis annexos al transport de passatgers, lloguer de béns d'equip de transports de passatgers, agències de viatges i similars, i serveis culturals i d'activitats esportives i altres activitats d'esbarjo.

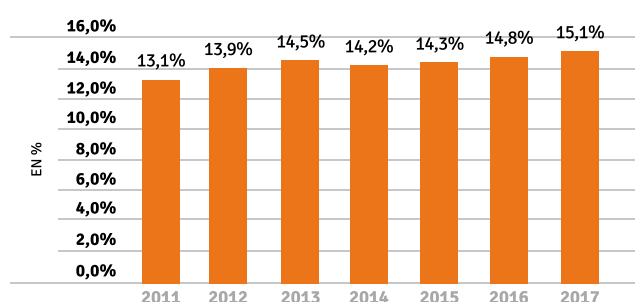
• OCUPACIÓ TURÍSTICA A LA COMUNITAT VALENCIANA

EVOLUCIÓ 2011/2017
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

• PES DE L'OCUPACIÓ TURÍSTICA SOBRE EL TOTAL D'OCUPACIÓ A LA COMUNITAT VALENCIANA

EVOLUCIÓ 2011/2017
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

El **balanç positiu** en termes de creació d'ocupació relacionada amb l'activitat turística a la Comunitat Valenciana ha sigut **compartit per totes les branques d'activitat característiques del turisme**. En efecte, l'increment de la demanda, els alts nivells de confiança empresarial sobre la solidesa d'aquesta i la millora dels marges de les empreses directament relacionades amb l'activitat turística, van permetre un increment interanual dels seus nivells d'ocupació del 5,5 % l'any 2017.

El detall que proporciona IMPACTUR revela que el dinamisme en la generació d'ocupació va ser molt notable en les dues branques principals d'activitat turística per volum de contractació: **allotjament** (5,5 %) i **restauració** (5,4 %), que representen el 27 % de l'ocupació vinculada a l'activitat turística. L'ocupació turística en les **activitats de transport de passatgers** va experimentar igualment un increment del **4,9 %** i del **6,4 %** en les **empreses prestadores de serveis recreatius, culturals i esportius als turistes**.

En paral·lel, el nivell més alt de consum turístic associat als viatges dels turistes estrangers i dels espanyols de la resta d'Espanya va impulsar el **creixement de l'ocupació en altres branques no turístiques**, però també en contacte amb el turista, com és el **comerç al detall** (5,0 %).

Els resultats d'IMPACTUR identifiquen igualment un creixement notable de l'ocupació creada en la construcció i altres branques de serveis a tercers per a donar resposta de l'increment de la despesa pública i la inversió privada de les branques turístiques en renovació i reposicionament dels seus productes, 8,1 % i 4,0 %, respectivament, en la comparació d'aquestes amb 2016, segons els resultats de l'Estudi IMPACTUR. En conjunt, **l'ocupació vinculada a l'activitat turística en les branques no característiques va registrar una variació interanual positiva del 4,5 % l'any 2017**.

D'acord amb la informació que proporciona **IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017**, el nombre d'ocupacions generades en les **branques característiques del turisme, el 2017, ascendeix a 105.970**, molt concentrades en restaurants (52.789), establiments d'allotjament (25.002), empreses de transport i els serveis annexos d'aquestes (11.236), i empreses prestadores de serveis recreatius i culturals (10.239). La dependència de la **generació d'ocupació en altres branques d'activitat de naturalesa no turística** respecte de l'activitat turística s'eleva a **181.779 llocs de treball**. Els resultats d'IMPACTUR revelen que la demanda de serveis turístics a la Comunitat en genera 44.164 en el comerç al detall, 12.329 en la branca de construcció i 17.795 en les diverses branques de serveis a empreses.

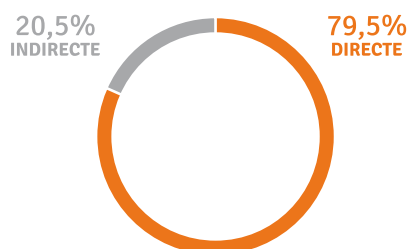
El detall d'informació que recull l'Estudi **IMPACTUR** sobre la capacitat d'arrossegament del turisme en la creació d'ocupació revela que el 79,5 % (228.880 llocs de treball) del total d'ocupació turística a la Comunitat Valenciana són creats directament en les branques relacionades amb el turisme, mentre que els efectes indirectes de l'activitat turística generen **58.869 ocupacions en altres sectors, la qual cosa representa el 20,5 % de l'ocupació vinculada a l'activitat turística el 2017**.

• OCUPACIÓ VINCULADA AL TURISME A LA COMUNITAT VALENCIANA

Efectes directes i indirectes

ANY 2017

FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

6.850

MILIONS D'EUROS
D'IMPACTE ECONÒMIC DELS
TURISTES ESPANYOLS

II [3] Demanda Turística

IMPACTUR constata que la Demanda turística³ valenciana, composta pel consum turístic, la formació bruta de capital (inversió) i la despesa turística de les administracions públiques relacionades amb el turisme, va experimentar el 2017 un creixement interanual del 7,2 % i va arribar als 17.672 milions d'euros, gràcies a l'acompliment positiu del consum turístic d'estrangers i espanyols, especialment dels valencians, al qual s'han unit uns nivells més alts d'inversió privada de les branques turístiques i de despesa pública vinculada al turisme.

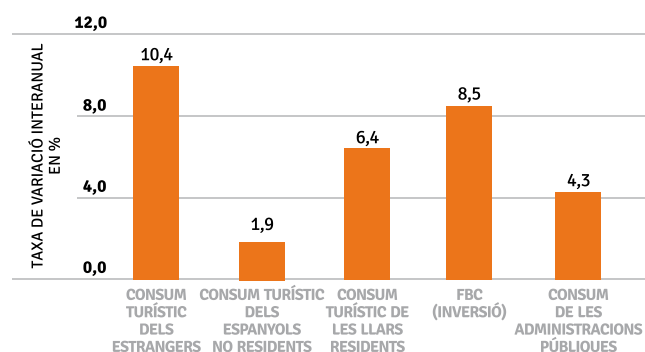
Tots els components de la demanda turística de la Comunitat Valenciana tanquen l'exercici 2017 en nivells per damunt dels de fa sis anys. Entre aquests, el turisme estranger és el component que més ha crescut i que, en conseqüència, més pes ha guanyat en l'estructura turística regional des de l'any 2011, segons evidencien els resultats d'IMPACTUR 2017.

³ Dins de la demanda turística també s'inclouen les importacions dels béns necessaris per a cobrir el consum turístic a la Comunitat i que no són produïts per empreses localitzades en la regió. Per al càlcul del PIB turístic es resten a la demanda turística les importacions de béns i serveis relacionades amb l'activitat turística. El comportament de les importacions de béns explica les diferències en les variacions interanuals entre el PIB i la demanda turística.

• CREIXEMENT DE LA DEMANDA TURÍSTICA I ELS COMPONENTS D'AQUESTA A LA COMUNITAT VALENCIANA

ANYS 2017/2016

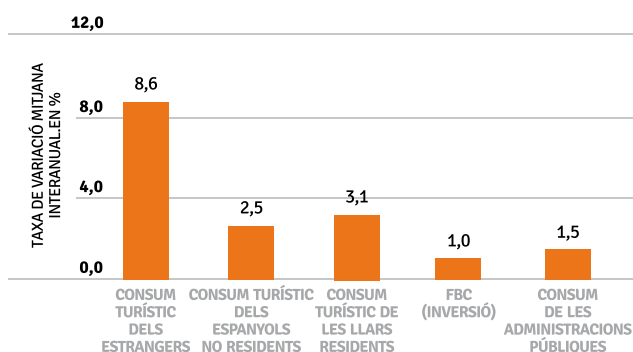
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

• CREIXEMENT DE LA DEMANDA TURÍSTICA I ELS COMPONENTS D'AQUESTA A LA COMUNITAT VALENCIANA

ANYS 2017/2011

FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

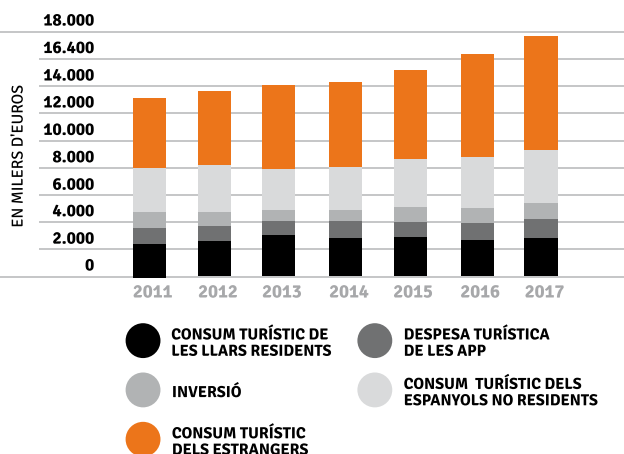
L'augment fort i sostingut de la **demanda estrangera**, especialment intens en els dos últims anys, n'eleva la **presència** en la demanda turística valenciana fins **al 47,4 % el 2017, des del 38,7 % que suposava el 2011**, i supera notablement el pes que ostenta l'activitat turística generada per la demanda nacional (38,8 %).

Dins de la demanda espanyola, el consum associat als viatges i les excursions de la resta d'Espanya representa el 21,5 % de la demanda turística, i la dels mateixos residents a la Comunitat Valenciana, el 17,3 %. L'estructura de la demanda es completa amb la inversió en branques característiques del turisme, que hi aporta el 7,2 %, i la despesa pública en polítiques turístiques i suport i servei al turista, que es xifra en el 6,6 %.

• ESTRUCTURA I EVOLUCIÓ DE LA DEMANDA TURÍSTICA A LA COMUNITAT VALENCIANA

ANYS 2011/2017

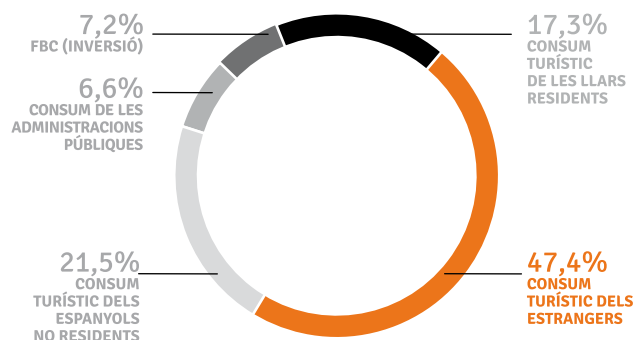
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

• COMUNITAT VALENCIANA ESTRUCTURA DE LA DEMANDA TURÍSTICA

ANY 2017

FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

II [3.a.1.] Demanda Turística Estrangera

La despesa vinculada als turistes estrangers va superar els 8.000 milions d'euros l'any 2017, com revelen els resultats d'**IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017**, després de sis anys de creixement ininterromput, molt intens en els dos últims anys. En concret el **2017, el consum turístic dels estrangers va registrar una variació anual del 10,4 %, fins als 8.379 milions d'euros**, que respon a un augment de la demanda i una millora de la despesa mitjana en destinació, que van assolir els valors màxims de la història.

Tot això reforça l'aposta per la captació de demanda estrangera pels actors públics i privats de la Comunitat. El volum d'activitat guanyat gràcies a aquesta tendència es concreta en un creixement mitjà interanual del 8,6 % el període 2011-2017, la qual cosa suposa un guany de 3.270 milions d'euros.

Les causes principals d'aquest excel·lent esdevindre del consum turístic dels estrangers són:

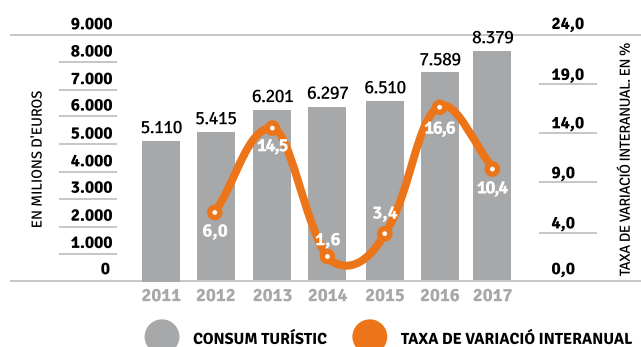
- La fidelitat del mercat britànic, principal mercat emissor estranger de la Comunitat, que ha evitat la incertesa al voltant del Brexit i la depreciació de la lliura.
- Els millors condicionants macroeconòmics en mercats emissors europeus en els últims anys.
- L'augment de la freqüència i el nombre de connexions dels aeroports de la Comunitat i l'abaratiment del cost del transport pels baixos nivells del preu del cru.
- El context d'inseguretat percebuda en alguna de les principals destinacions vacacionals i urbanes europees competidores per la successió d'atemptats terroristes.

El resultat positiu de l'any 2017 va vindre de la mà de l'arribada de quasi 9 milions de turistes estrangers, segons FRONTUR de l'INE (un 15,4 % més respecte dels nivells de 2016), que van gaudir de 88,8 milions de pernoctacions en allotjaments turístics a la Comunitat el mateix any, un 8,8 % per damunt de 2016, i la despesa mitjana diària en destinació d'aquests turistes va ser un 1,6 % superior a la de l'any 2016.

• CONSUM TURÍSTIC DELS ESTRANGERS A LA COMUNITAT VALENCIANA

EVOLUCIÓ 2011/2017

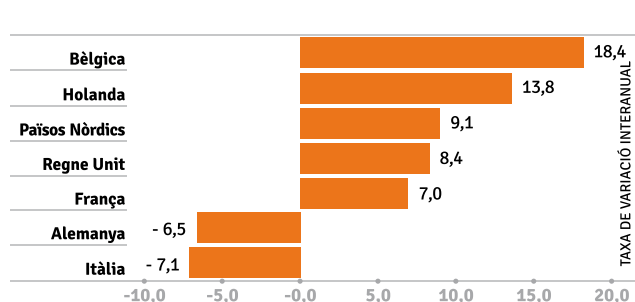
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

• CONSUM TURÍSTIC PER MERCATS EMISSORS ESTRANGERS

ANY 2017 vs 2016

FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

ANÀLISI PER MERCATS D'ORIGEN

IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 revela que l'esdevindre dels ingressos turístics dels principals mercats emissors el 2017 va ser, en general, molt positiu, i hi ressalta l'efecte nul del Brexit en el cas del mercat britànic, el finançament de la presència de turistes francesos, nòrdics i centreeuropeus (Bèlgica i Holanda), així com l'avanç en la diversificació d'altres mercats. Alemanya i Itàlia són els únics mercats que van evidenciar un acompliment pitjor el 2017, provocat en els dos casos per una caiguda intensa de l'estada mitjana, especialment en tipologies d'allotjament de menys cost associat.

Els creixements intensos de l'impacte econòmic en destinació dels turistes estrangers dels mercats destacats **van estar vinculats, en la majoria dels casos, a nivells d'afluència més alts combinats amb millores en la despesa** mitjana diària d'aquests en destinació, en un context, no obstant això, de tendència de caiguda de la seua estada mitjana.

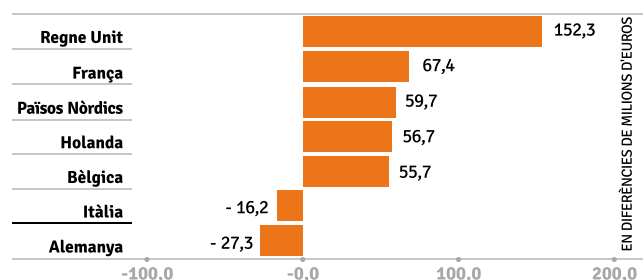
Els quasi tres milions de **britànics** que van visitar el 2017 les destinacions de la Comunitat van generar un impacte rècord de 1.956 milions d'euros (8,4 % vs 2016), i van evitar la incertesa al voltant del Brexit en l'exercici. El grau elevat de fidelitat (el 52,2 % va pernoctar en segona residència o amb familiars i amics), la connectivitat aèria, juntament amb el creixement de la demanda de serveis d'allotjament en hotels, amb turistes de més capacitat de despesa mitjana diària (142,4 euros vs 102,8 de mitjana segons dades d'EGATUR de l'INE), van mitigar l'impacte observat sobre la reducció de l'estada mitjana d'aquests en destinació, afectada per la pèrdua de capacitat de compra vinculada a la depreciació patida per la lliura davant de l'euro (6,5 % de mitjana el 2017).

Des d'una perspectiva temporal més àmplia, els quasi 2.000 milions d'euros d'impacte econòmic dels turistes britànics en les destinacions valencianes el 2017 dupliquen els 961 milions d'euros que van registrar en l'exercici 2011, gràcies a un creixement interanual mitjà del 12,6 % en els últims sis anys. Aquestes dades constaten la rellevància del mercat britànic per al turisme i l'economia de la Comunitat Valenciana, ja que representa el 23,4 % del total dels seus ingressos per turisme estranger i el 12,3 % del PIB turístic d'aquesta.

• CONSUM TURÍSTIC PER MERCATS EMISSORS ESTRANGERS

ANY 2017 vs 2016

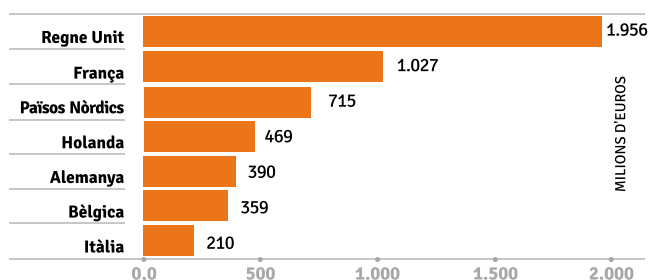
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

• CONSUM TURÍSTIC PER MERCATS EMISSORS ESTRANGERS

ANY 2017

FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

IMPACTUR 2017 revela com, amb 1.027 milions d'euros d'impacte en destinació, el **mercado francés** manté la seua posició com a segon emissor a la Comunitat Valenciana, amb un creixement del 19 % de mitjana anual des de l'any 2011, i ha triplicat en sis anys els seus ingressos per turisme en les destinacions valencianes (des dels 361 milions el 2011 fins als 1.027 amb què tanca 2017, que equival al 12,7 % de l'impacte econòmic dels estrangers). Això és el resultat de l'esforç per la diversificació de mercats emissors del turisme valencià, en un context geopolític desfavorable de les destinacions del nord d'Àfrica i el Mediterrani oriental fins a mitjan any 2017, dels quals el turista francès ha sigut històricament l'emissor natural.

Darrere d'aquests més de 1.000 milions d'euros d'ingressos turístics associats als turistes francesos el 2017, es troben més d'1,5 de turistes francesos que van visitar la Comunitat i els 19,4 milions de pernoctacions fetes per aquests (10,5 % per damunt de 2016), amb creixements intensos en hotels, i nivells de despesa mitjana molt similars als de 2016.

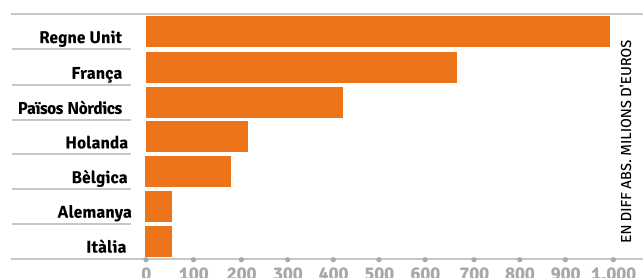
Entre la resta dels principals mercats emissors europeus amb un comportament positiu el 2017, en destaca l'augment intens de l'impacte dels viatges turístics dels mercats nòrdics i de Bèlgica i Holanda, del centre d'Europa. Tots aquests van experimentar taxes de creixement molt properes al 10 %, o superiors, en un context macroeconòmic més favorable per a aquests països des de l'any 2014.

Sobreïx, per la presència adquirida en l'estructura de mercats emissors de la Comunitat, l'impacte econòmic dels **països nòrdics**, que l'any 2017 es va elevar a 715 milions d'euros, un 9,1 % per damunt de 2016, que va acumular un increment mitjà interanual del 15,8 % des dels 297 milions de 2011. Mentrestant, el consum turístic dels **holandesos** va registrar un creixement interanual del 13,8 % el 2017, fins a 469 milions d'euros d'ingressos turístics, i va superar el mercat alemany, mentre que l'impacte econòmic dels desplaçaments turístics dels seus veïns **belgues** va ascendir a 359 milions d'euros, un 18,4 % per damunt del nivell de 2016.

Per la seua part, el **mercado alemán i l'italià** són els únics que l'any 2017 van evidenciar una reculada respecte dels nivells positius aconseguits, sobretot el 2016. En els dos casos, la caiguda de l'estada mitjana, propera al - 15 %, en un context de més aflluència i més despesa mitjana diària, va drenar el consum turístic d'alemanys i italians a la Comunitat Valenciana, que va registrar caigudes del 6,5 % i del 7,1 %, fins als 390 i 2010 milions d'euros, respectivament. Sense perjudici de la reculada observada el 2017, el comportament d'aquests mercats ha sigut positiu des de l'any 2011. Així, l'impacte econòmic dels turistes alemanys a la Comunitat va experimentar un increment mitjà anual del 2,5 %, que es va elevar al 4,8 % per al mercat emissor italià.

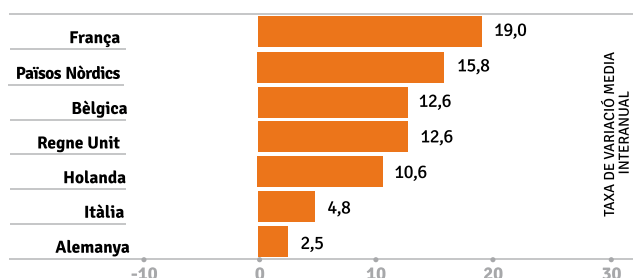
• CONSUM TURÍSTIC PER MERCATS EMISSORS ESTRANGERS

ANY 2017 vs 2011
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

• CONSUM TURÍSTIC PER MERCATS EMISSORS ESTRANGERS

ANY 2017 vs 2011
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

II [3.a.2.] Demanda Turística Nacional

En conjunt, **l'impacte econòmic dels turistes espanyols (residents i no residents)** en la Comunitat Valenciana va ascendir el 2017 a **6.850 milions d'euros**, un **3,8 % per damunt dels nivells de l'any 2016**.

CONSUM TURÍSTIC DELS ESPANYOLS NO RESIDENTS

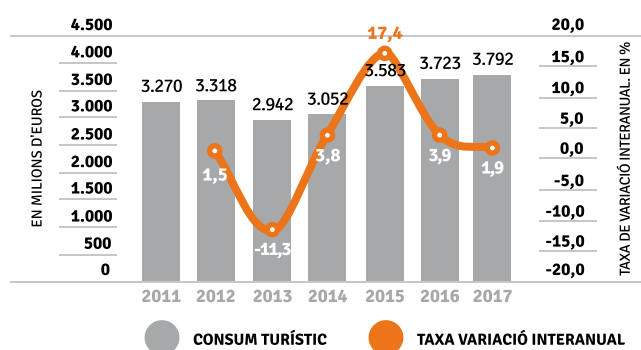
El consum turístic a la Comunitat Valenciana dels **espanyols no residents va arribar als 3.792 milions d'euros el 2017**, la qual cosa va suposar un increment interanual de l'**1,9 %**, tal com revela la informació de l'Estudi IMPACTUR 2017. Aquest acompliment favorable el 2017 consolida una sendera de creixement positiu des de l'any 2014, que va ser excepcional l'any 2015, **i que va supera ja en aquell exercici els nivells perduts en el període més intens de la crisi per a llars i empreses espanyoles**. Sota aquests condicionants, el període 2011-2017 tanca amb un increment interanual mitjà del **2,5 %**.

Amb volums molt similars el 2017 als aconseguits l'any anterior, el comportament turístic dels espanyols d'altres comunitats autònomes va estar marcat per l'atracció d'un perfil de turista amb més capacitat de despesa en destinació (la despesa mitjana va créixer un 2,2 % respecte de 2016, segons l'ETR de l'INE), la qual cosa es reflecteix també en el comportament més favorable de la demanda en els establiments reglats (hotels, apartaments, càmpings i turisme rural) a la Comunitat Valenciana, que van créixer un 1,9 %, segons les dades de les enquestes d'ocupació de l'INE. Al seu torn, es va observar també un increment del 4,1 % dels viatges de dia (excursions) d'aquest mercat, també amb un augment de la despesa diària mitjana d'aquests.

• CONSUM TURÍSTIC DELS ESPANYOLS NO RESIDENTS EN LA COMUNITAT VALENCIANA

ANY 2011/2017

FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

CONSUM TURÍSTIC DELS RESIDENTS A LA COMUNITAT VALENCIANA

En un escenari de nivells més alts d'ocupació, creixement del consum i **millora de la capacitat adquisitiva de les famílies valencianes, la despesa d'aquests associada al turisme es recupera tant en els viatges i les excursions en la Comunitat com en les destinacions emissores**, segons suggereixen els resultats de l'Estudi IMPACTUR.

IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 evidència, igualment, un comportament positiu de l'impacte econòmic associat als viatges i les excursions dins de la Comunitat de la població resident (consum final de les llars residents a la Comunitat Valenciana) el 2017. L'estudi reflecteix que **l'impacte econòmic del mercat turístic de proximitat de la ciutadania de la Comunitat va experimentar un creixement interanual del 6,4 %, fins als 3.058 milions d'euros el 2017**. Per al conjunt del període objecte d'anàlisi s'observa un increment mitjà anual del 3,2 %, i ha crescut en 500 milions d'euros l'impacte d'aquest en les destinacions turístiques de les tres províncies, així com també ha recuperat, el 2017, nivells superiors a 3.000 milions d'euros, no observats des de l'any 2013.

El bon acompliment de la despesa turística associada als viatges i les excursions dels valencians va vindre de la mà del nombre més alt de desplaçaments turístics (viatges i excursions) en les destinacions de la Comunitat (11 % vs 2016 van créixer les pernoctacions en el total de tipologies d'allotjament, i un 8,4 % les excursions), en un context de caiguda de despesa mitjana diària en destinació, precisament vinculat al pitjor acompliment de la demanda dels valencians en els establiments reglats de la Comunitat.

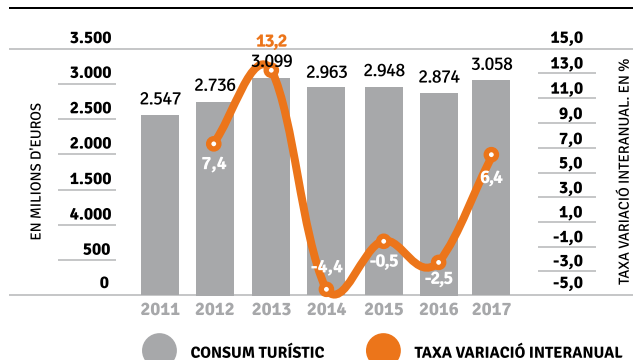
Com ja s'ha avançat, el millor context econòmic per a famílies i les empreses de la Comunitat va propiciar, també el 2017, un augment notable de la despesa vinculada als viatges fora de la Comunitat, fins als 3.487 milions d'euros (5,3 % vs 2016), protagonitzat pel dinamisme del consum d'aquestes famílies en els viatges que van fer a la resta d'Espanya.

CONSUM TURÍSTIC ESPANYOLS EN LA COMUNITAT VALENCIANA

EVOLUCIÓ 2011 - 2017

FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

II [3.a.3.] Formació Bruta de Capital (inversió) turística

La inversió empresarial en les branques característiques del turisme a la Comunitat Valenciana va ascendir el 2017 a 1.280 milions d'euros, la qual cosa va suposar una millora interanual del 8,5 % respecte dels nivells de l'exercici 2016, segons l'Estudi IMPACTUR 2017.

Aquest comportament positiu de la inversió privada turística de la Comunitat va estar liderat per les seues principals branques d'activitat i es va produir en un escenari de nivells elevats de confiança entre les empreses turístiques, atribuïts a l'esdevindre favorable de les xifres agregades del sector en els últims anys i de la recuperació dels seus marges empresarials (segons l'Enquesta d'EXCELTUR, els establiments hotelers valencians encadenaven, al tancament de 2017, setze trimestres d'increment generalitzat en els seus resultats, que es trobaven entre els més optimistes respecte de 2018; l'ingrés per habitació disponible (RevPAR) de l'EOH de l'INE a la Comunitat Valenciana va tancar l'exercici 2017 amb un creixement del 7,8 %), a l'entorn macroeconòmic positiu a Europa i a les condicions creditícies favorables per a les empreses.

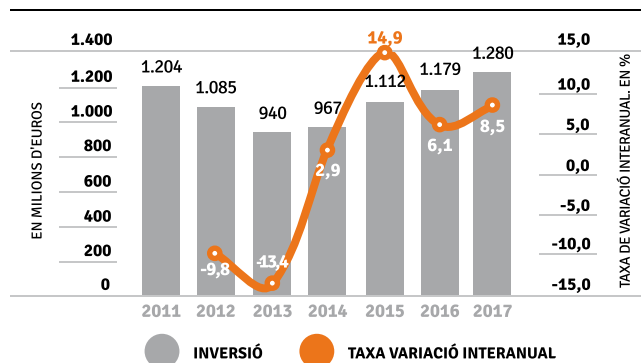
Amb això, es consolida la sendera de recuperació de la inversió privada de les branques característiques del turisme de la Comunitat Valenciana iniciada el 2014. Es tanca, així, un **període de sis anys amb un creixement mitjà interanual de la inversió turística privada de l'1 %, amb un dinamisme notable en els dos últims exercicis.**

IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 apunta que la inversió feta en la renovació i la modernització de les instal·lacions i els equipaments dels establiments valencians d'allotjament turístic representa el 52,1 % del total de la formació bruta de capital associada a l'activitat turística a la Comunitat duta a terme durant 2017. Igual de rellevant és la inversió mobilitzada per les empreses de restauració, transport i activitats annexes, i les de lloguer de transport, que representen el 10,3 %, el 14,4 %, i el 16 %, respectivament, del total de la inversió turística de les branques característiques a la Comunitat Valenciana.

• INVERSIÓ EN BRANQUES CARACTERÍSTIQUES DEL TURISME

EVOLUCIÓ 2011/2017

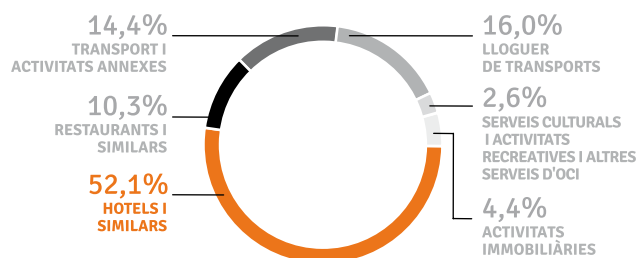
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

• INVERSIÓ TURÍSTICA PER BRANQUES D'ACTIVITAT A LA COMUNITAT VALENCIANA

ANY 2017

FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

[ACLARIMENT METODOLÒGIC]

Si bé la delimitació de la formació bruta de capital, segons l'Estudi IMPACTUR, es restringeix a les branques d'activitat característiques del turisme, l'estructura d'informació d'aquest estudi ens proporciona, de la mateixa manera, dades sobre la inversió en altres branques d'activitat que, si bé no s'han inclòs en el còmput total del PIB turístic en aquest exercici, mereixen un esment especial a causa de l'estreta relació d'aquestes amb l'activitat turística a la Comunitat Valenciana.

En aquest context, la inversió en l'adquisició d'actius de caràcter durador per part de les empreses residents no turístiques, encara que vinculades a l'activitat turística a la Comunitat Valenciana (formació bruta de capital en branques no característiques), l'any 2017, era de 872 milions d'euros.

Si, de la mateixa manera que en altres països, s'afegira aquesta rúbrica al total de formació bruta de capital, el PIB turístic a la Comunitat Valenciana suposaria 0,8 punts percentuals més i passaria del 14,6 % estimat per a 2017 al 15,4 %.

II [3.a.4.] Consum turístic de les administracions públiques

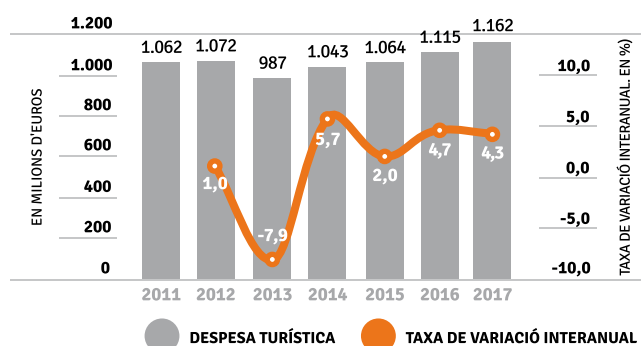
Segons manifesta l'**Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017**, la **despesa corrent de les administracions públiques (govern autonòmic i ens locals) relacionada amb l'activitat turística es va elevar el 2017 fins als 1.162 milions d'euros, un 4,3 % per damunt dels nivells de l'any 2016**. Amb això, es tanca un període de quatre anys consecutius d'augment del volum de despesa pública dirigida a avançar en la sostenibilitat i la competitivitat del seu model turístic, que s'ha concretat en un increment mitjà anual de l'1,5 % des de l'any 2011.

Aquest acompliment s'explica per l'increment de la despesa feta pels ens locals per a garantir la prestació adequada de serveis al màxim nombre possible de turistes que van acollir el 2017, i de l'augment de la despesa de la Generalitat Valenciana de la majoria de les grans partides de despesa vinculades a la gestió autonòmica de la política turística, la promoció cultural i les infraestructures i la capacitat de personal via formació per a millorar el servei als turistes i els excursionistes que visiten la Comunitat.

El detall de la informació que proporciona IMPACTUR revela que el resultat d'agregar el conjunt de despeses destinades a la modernització i l'adequació del sector turístic de la Comunitat en conceptes associats als turistes, com són els serveis culturals, recreatius o personals (**despesa individual**), va arribar als **783 milions d'euros**, un 3,2 % per damunt dels observats el 2016. Mentre, les **despeses col·lectives**, és a dir, les despeses de gestió de la política turística difícilment individualitzables, com ara ordenació, promoció o suport a la comercialització de producte turístic, fetes per les administracions públiques a la Comunitat, van ascendir a **379 milions d'euros el 2017**, un 6,5 % per damunt dels nivells de 2016.

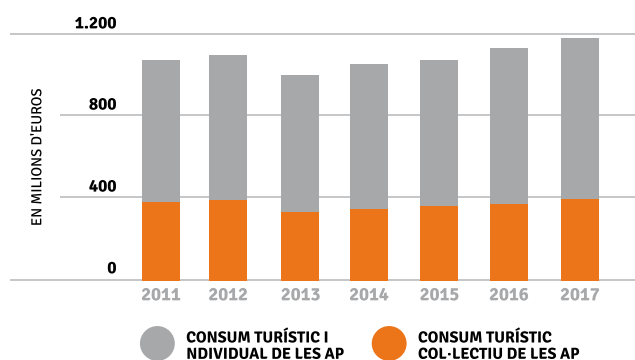
• DESPESA TURÍSTICA CORRENT DE LES AP A LA COMUNITAT VALENCIANA

EVOLUCIÓ 2011/2017
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

• ESTRUCTURA I EVOLUCIÓ DE LA DESPESA TURÍSTICA DE LES AP A LA COMUNITAT VALENCIANA

ANYS 2011/2017
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

[ACLARIMENT METODOLÒGIC]

Sí bé, intuïtivament, en el concepte de despesa pública es pot pensar que es troben recollides totes les despeses, tant les corrents com les d'inversió, que fan les administracions públiques en el territori de la Comunitat Valenciana i que responen a la millora de les condicions per al desenvolupament turístic de les destinacions valencianes, en aquest concepte només s'introdueixen les despeses corrents en què ha incorregut el sector públic regional per a respondre a aquesta finalitat, tal com estableix el Sistema Europeu de Comptes, que regeix l'elaboració dels comptes regionals i serveix de base per als comptes satèl·lit del turisme i els estudis IMPACTUR.

Caldria pensar que almenys una part de les despeses d'inversió en les quals incorren les administracions públiques i que, entre altres finalitats, ajuden a fomentar el desenvolupament turístic, com són els aeroports, les carreteres, etc., s'hauria de recollir en la rúbrica de formació bruta de capital turístic. No obstant això, en la mesura en què la formació bruta de capital, segons la delimitació introduïda per l'INE en la CSTE, es restringeix a les branques d'activitat característiques del turisme, la inversió pública no s'introdueix en els estudis IMPACTUR per a poder comparar els resultats obtinguts amb els de la CSTE de l'INE.

A scenic view of a rocky coastline. In the foreground, there's a pebbly beach and some greenery. The water is a vibrant turquoise color, transitioning to a deeper blue further out. The background features steep, rocky cliffs with some vegetation. A small white building is visible on the right side of the cliff. The sky is clear and blue.

3.427

MILIONS D'EUROS
DE RECAPTACIÓ

II [4] Impostos vinculats a l'activitat turística

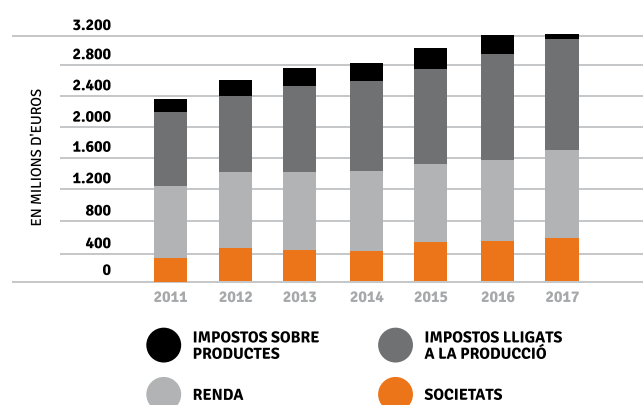
IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 posa de manifest que els impostos recaptats i vinculats a l'activitat turística l'any 2017 van ascendir a **3.427 milions d'euros**, la qual cosa representa el **13,3 % dels impostos** recaptats a la Comunitat Autònoma.

D'aquest total d'impostos relacionats amb el turisme, **1.706 milions corresponien a impostos lligats a la producció i els productes i serveis**, mentre que la **recaptació dependent de la renda de les persones físiques dels empleats vinculats al sector ascendia a 1.128 milions d'euros**, i societats suposava 593 milions d'euros, segons es desprén de la informació detallada d'IMPACTUR.

• IMPOSTOS DIRECTES I INDIRECTES RELACIONATS AMB EL TURISME A LA COMUNITAT VALENCIANA

ANYS 2011/2017

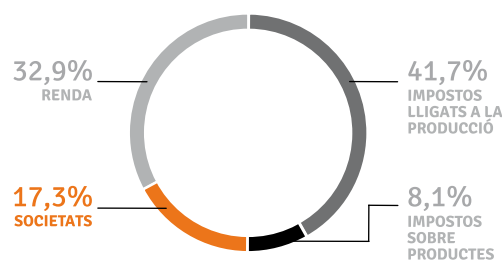
FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

• ESTRUCTURA DE LA RECAPTACIÓ D'IMPOSTOS VINCULATS EN LA COMUNITAT VALENCIANA

ANY 2017

FONT: Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017 (EXCELTUR)

[ANNEX] Els estudis IMPACTUR

Definicions i conceptes metodològics

[A] QUÈ SÓN I QUÈ REPRESENTEN ELS ESTUDIS IMPACTUR EN EL CONTEXT DELS COMPTES SATÈL·LIT DEL TURISME

Durant diversos anys, diversos països i regions han estimat l'impacte econòmic de les activitats turístiques seguint diversos sistemes de mesurament que empraven definicions i metodologies diferents. En la majoria dels casos, la diversitat d'aproximacions ha impedit la realització de comparacions rigoroses entre totes aquestes, la qual cosa ha dificultat l'extracció de conclusions sobre l'impacte econòmic de les activitats turístiques i la relació d'aquestes amb la resta de l'economia. D'ací la percepció equívoca i difusa que, en general, té l'opinió pública sobre els notables efectes directes i induïts que provoca el turisme, i, per tant, el baix reconeixement i prioritats polítiques de les quals, en termes pràctics, s'ha afavorit aquest sector, molt asimètriques en relació amb la notable aportació del turisme a l'economia.

En aquest context, durant la dècada passada es van fer passos significatius per part de diverses institucions públiques internacionals (OCDE, Eurostat i l'Organització Mundial del Turisme, OMT) i empresarials (World Travel & Tourism Council, WTTC) de cara a consensuar una estructura conceptual i un sistema metodològic que permetera delimitar i mesurar de manera comparada l'impacte econòmic de l'activitat turística en un territori determinat. Com a resultat de tots aquests treballs previs, el mes de març de l'any 2000 la Comissió d'Estadístiques de Nacions Unides finalment va aprovar el document *"Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework"* (*Compte Satèl·lit del Turisme: Referències Metodològiques, CSTRM*), que va ser revisat el 2008 i que constitueix el marc general per al desenvolupament d'aquests instruments de mesurament, que s'han denominat comptes satèl·lit de turisme i que s'han dut a terme en diversos llocs del món, de manera que han facilitat un avanç enorme en termes de comparabilitat i homogeneïtat d'aquests.

Seguint aquests principis, l'Institut Nacional d'Estadística (INE) va elaborar i va presentar, el mes de maig de l'any 2002, el primer Compte Satèl·lit del Turisme d'Espanya (CSTE), en el qual s'exposaven les primeres estimacions sobre l'impacte del turisme en les principals macromagnituds que conformen el sistema de comptes nacionals espanyol, i que va donar resposta a l'elevat interès d'administracions públiques i empreses privades per conèixer objectivament l'aportació del turisme a la nostra economia i, d'aquesta manera, ajudar a elevar-ne el reconeixement socioeconòmic entre la societat espanyola. Gràcies a l'excel·lent treball dut a terme en el seu moment per l'INE i les actualitzacions successives d'aquest, hui coneixem que l'any 2016 les activitats turístiques representaven l'11,2 % del producte interior brut (PIB) espanyol (125.529 milions d'euros) i el 13 % de l'ocupació (2,56 milions de llocs de treball).

No obstant això, atesa la descentralització de competències turístiques al nostre país i el paper transcendental que, en diversos territoris espanyols, ha exercit el turisme com a principal motor del desenvolupament i de la generació de riquesa en els últims anys, tan important, o més, com conèixer l'impacte socioeconòmic del turisme a escala nacional, resulta el fet de conèixer els efectes que produeix en l'àmbit de les diverses comunitats autònomes, algunes d'aquestes amb un forta especialització en aquest sector.

En aquest sentit, l'INE, en el seu document sobre “El Compte Satèl·lit del Turisme d'Espanya (CSTE): Metodologia i Primeres Estimacions 1996-1999”, publicat al setembre de 2002, ja suggeria, a partir dels primers resultats obtinguts, un calendari de treballs que s'havien de dur a terme en aquesta direcció, i entre els quals s'apuntava la possibilitat de fer, durant el quart trimestre de l'any 2003, unes primeres estimacions més desagregades, producte de la regionalització de la CSTE prevista llavors.

En vista del que s'ha dit anteriorment, i atés l'enorme interès, tant per part de les diverses administracions turístiques com per les mateixes empreses privades, a favor de disposar d'un primer càlcul de l'impacte del turisme sobre les diverses regions turístiques espanyoles, EXCELTUR va decidir, a mitjan 2004, promoure i cofinançar la realització, la posada en marxa i l'actualització dels estudis d'impacte econòmic del turisme (estudis IMPACTUR) per a comunitats espanyoles. El primer d'aquests, les Illes Canàries, seguit posteriorment per Galícia, la Comunitat Valenciana, Andalusia, les Illes Balears, Cantàbria, la Comunitat de Madrid, La Rioja, la Regió de Múrcia i Castella-la Manxa.

Els estudis IMPACTUR parteixen de dos pilars en la concepció i el desenvolupament d'aquests: els principis metodològics i els conceptes definits per l'OMT i Nacions Unides en el seu document CSTRM, i les orientacions, la informació disponible i els supòsits aplicats per l'INE en el càlcul del Compte Satèl·lit del Turisme Espanyol, CSTE.

D'aquesta manera, seguint l'esquema aprovat i consensuat per Nacions Unides, els estudis IMPACTUR segueixen l'orientació del marc general sota el qual s'han elaborat, des de llavors, les CST de nombrosos països i regions. D'altra banda, en prendre com a referència en tot moment el treball i les hipòtesis que ha adoptat, al seu torn, l'INE per a Espanya, s'ha pretès que els resultats estimats en els estudis IMPACTUR elaborats per a les diverses autonomies, a més d'entre si, es puguin comparar amb els resultats obtinguts per la CST de l'INE per a Espanya.

L'enfocament dels estudis IMPACTUR d'EXCELTUR respon a l'objectiu d'aproximar l'impacte econòmic del turisme sobre les variables macroeconòmiques regionals principals (PIB, ocupació, inversió, impostos, consum privat, exportacions, etc.) a partir del conjunt d'informació econòmica i turística disponible en cada territori, seguint, com ja s'ha explicat reiteradament amb anterioritat, els mateixos principis metodològics plantejats per Nacions Unides i aplicats per l'INE per a Espanya, de manera que puguin ser comparables entre si.

D'aquesta manera, la implementació dels estudis IMPACTUR tracta de suplir, amb una metodologia rigorosa, les notables mancances o els desfasaments en el temps que pateixen, en una bona part, els sistemes d'informació de moltes regions turístiques nacionals i internacionals, i, per tant, algunes de les nostres comunitats autònomes (p. ex., la Comunitat Valenciana no disposa d'un marc de comptabilitat regional propi), la correcció de les quals comportaria o bé un llarg període de temps per a l'elaboració de noves fonts estadístiques ad hoc, o bé un cost d'execució molt elevat, que en la majoria dels casos faria inviable el seu pressupost de realització.

Des d'aquesta perspectiva i amb l'objectiu d'avançar i superar aquestes mancances d'una manera fiable i pragmàtica, els estudis IMPACTUR promouen la construcció d'un sistema d'informació turístic que, a més i entre altres, permet identificar les "mancances" principals pel que fa a les fonts estadístiques necessàries per a la realització d'una CST. En aquest sentit, IMPACTUR estableix, en una primera instància i amb rigor, un mètode d'aproximació consensuat que permet quantificar, de manera consistent i homogènia amb la CSTE de l'INE, la informació que, ara com ara, no és accessible i està desfasada en el temps.

ELS PRINCIPIS DELS ESTUDIS IMPACTUR

Tal com estableix Nacions Unides en el seu document CSTRM i com ho aplica l'INE per al cas de la CSTE, els estudis IMPACTUR calculen l'impacte econòmic del turisme amb l'objectiu de presentar una perspectiva global de l'impacte que les activitats turístiques tenen sobre el conjunt de variables i decisions dels diversos agents econòmics d'una regió, a més d'afavorir la presa de decisions d'aquests.

Això suposa que dels estudis IMPACTUR es deriva un sistema de coneixement turístic en el qual s'inclou:

- > Una informació valuosa sobre els nivells de consum relacionats amb l'activitat turística realitzats en la comunitat autònoma.
- > El coneixement i l'anàlisi del conjunt de prestadors de serveis que componen la cadena de valor turística, així com el paper exercit pel sector públic quant a la capacitat que té per a proveir de serveis i potenciar l'experiència dels turistes.
- > Els vincles que hi ha entre les diverses branques característiques de l'activitat turística i la resta de sectors econòmics, com ara el sector primari, la indústria i la construcció, així com els efectes de la translació de la despesa turística entre totes aquestes.
- > Oportunitats ben identificades per a millorar la productivitat i prioritzar millor els incentius del sector públic per a aconseguir estratègies de desenvolupament més sostenibles i reeixides a mitjà termini.
- > Informació sobre l'ocupació generada de cara a la planificació i el desenvolupament d'actuacions per a la millora dels recursos i el capital humà.

Des d'aquest punt de vista, els estudis IMPACTUR no es limiten a ser un mer càlcul de quant repercuteix el turisme a una economia regional, sinó que es conceben com el primer pas per a la construcció d'un sistema homogeni d'informació i intel·ligència turística més extens i profund, que servisca per a donar suport a la presa de decisions, tant del sector públic com de les empreses privades en les diverses comunitats autònomes espanyoles, com, en aquest cas, la Comunitat Valenciana.

CONCEPTES FONAMENTALS DELS ESTUDIS IMPACTUR

Com ja s'ha assenyalat anteriorment, els exercicis de construcció i actualització dels estudis IMPACTUR per a la Comunitat Valenciana s'han elaborat seguint la terminologia definida per Nacions Unides i publicada en CSTRM, i s'han recolzat en una col·laboració d'Exceltur amb un equip de treball format per experts de Turisme Comunitat Valenciana. Això ha afavorit els ajustaments i els consensos necessaris per a l'aplicació del conjunt de classificacions i el sistema de taules de presentació proposats en aquest document, d'acord amb els principis i els supòsits aplicats per l'INE en la CSTE, en honor d'afavorir la seua comparabilitat amb aquesta.

En funció de les especificitats mateixes de l'activitat turística, i de la mateixa manera que es fa en la majoria de CST elaborades en el món, tant per les diverses institucions estadístiques oficials com en aquest cas, l'**Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017** calcula l'impacte econòmic del turisme des de la perspectiva de la demanda, ja que, a diferència d'altres indústries tradicionals (agricultura, acer, etc.), en la turística no es produeix un únic producte o servei homogeni, sinó més aviat una diversa col·lecció de productes (duradors i no duradors) i serveis (transport, allotjament, aliments i begudes, entreteniment, inversions públiques, etc.) que es presten als turistes.

La transversalitat de l'activitat turística, en la qual intervenen diversos prestadors de serveis que, en diversa mesura, formen part d'una cadena de valor que, de manera agregada, és la que contribueix a satisfer les necessitats del turista (des dels purament turístics, com els hotels, fins a uns altres, com els constructors de cotxes o els fabricants de roba, en què només una part de la seua facturació es pot imputar a la demanda turística), juntament amb una falta d'informació per a extraure, efectivament, quina part d'aquesta està directament relacionada amb el turisme, imposen la necessitat de calcular l'impacte que tenen des dels diversos components que constitueixen el producte interior brut des de la perspectiva de la demanda (consum individual, consum col·lectiu, formació bruta de capital, exportacions i importacions de béns i serveis).

Cal dir que aquest treball dut a terme per a la Comunitat Valenciana ha requerit, igualment, construir prèviament els components del PIB per la via de la demanda, ja que no es disposava d'un quadre complet de comptes regionals propis, si bé aquesta s'ha pogut aproximar a partir de la *Taula input-output de la Comunitat Valenciana* elaborada per l'IVE per a l'any 2000.

Cal destacar que, una vegada més, s'ha pogut comptar amb l'ampli sistema d'estadístiques turístiques del qual disposa la Generalitat Valenciana, així com amb el compromís i la col·laboració prestats pels membres de l'equip de treball esmentat abans, que han fet possible el càlcul dels resultats que es presenten en aquest document.

L'aproximació duta a terme per a calcular l'impacte del turisme en l'economia de la Comunitat Valenciana ha seguit la definició prèvia de l'estructura conceptual següent i els càlculs consegüents que figuren resumits a continuació i que segueixen el que s'ha fet en els estudis IMPACTUR ja elaborats per a la Comunitat Valenciana amb anterioritat.

[B] CONCEPTES I ESTRUCTURA DE L'ESTUDI IMPACTUR PER A LA COMUNITAT VALENCIANA

DEMANDA TURÍSTICA

Es desglossa en els conceptes següents: el consum turístic interior, la formació bruta de capital turístic i el consum col·lectiu de les administracions públiques. Si li restes les importacions corresponents, equival al PIB turístic.

1. CONSUM TURÍSTIC INTERIOR

Constitueix la partida més important per a poder explicar l'impacte socioeconòmic del turisme a la Comunitat Valenciana. Representa el valor dels béns i els serveis consumits directament pels turistes, tant els residents a la Comunitat Valenciana com els no residents en aquesta, així com les altres despeses que repercuteixen o beneficien els turistes perquè són un element imprescindible per al desenvolupament de la seua activitat. El consum turístic es desglossa, al seu torn, en les partides següents:

> A. CONSUM TURÍSTIC INTERN, FORMAT PELS TRES CONCEPTES SEGÜENTS.

Format pel consum turístic fet pels agents residents a la Comunitat Valenciana (llars, empreses i administracions públiques).

1. Consum final de les llars residents a la Comunitat Valenciana.

Recull la despesa turística feta per la població resident a la Comunitat Valenciana durant els viatges i les excursions turístiques que fan dins de la Comunitat Autònoma, tant en serveis turístics tradicionals (allotjament, restauració, transport, oci, etc.) com en béns (vestit i calçat, equipament de la llar de segones residències, etc.).

2. Despesa en viatges de negoci fora del seu entorn habitual, feta tant per les empreses com per les administracions públiques residents.

Inclou l'import dels béns i els serveis consumits per les empreses i les administracions públiques valencianes durant els viatges de negoci que fan dins de la Comunitat. En termes de comptabilitat nacional, es tracta de consums intermedis en els quals han d'incórrer agents públics i privats per a l'acompliment de la seua activitat, per la qual cosa, tot i que s'han calculat per al cas de la Comunitat Valenciana, s'han eliminat del càlcul del seu PIB turístic, per seguir la mateixa pauta que l'INE en relació al Compte Satèl·lit del Turisme espanyol, CSTE.

3. Consum individual de les administracions públiques.

Incorpora les despeses en serveis i equipaments culturals (museus, monuments), recreatius (parcs naturals) o personals (serveis mèdics), en els quals incorren les administracions públiques de la Comunitat Valenciana per a la satisfacció de les necessitats dels seus visitants turístics, i que poden ser individualitzables.

> B. CONSUM TURÍSTIC RECEPTOR, FORMAT PEL CONSUM DELS NO RESIDENTS NACIONALS I EL CONSUM DELS TURISTES ESTRANGERS.

Aquests dos conceptes recullen el total de la despesa en béns i serveis que fan tant els turistes espanyols com els estrangers que viatgen a la Comunitat Valenciana. Constitueixen la partida que més incidència té en el càlcul de l'impacte socioeconòmic del turisme sobre l'economia de la Comunitat Valenciana.

2. ALTRES COMPONENTS DE LA DEMANDA

L'impacte del turisme sobre una economia no es limita en exclusiva al consum turístic que fan els residents i els no residents durant els seus viatges turístics. Hi ha un conjunt de despeses i inversions que només es justifiquen per la finalitat turística que tenen i que s'han de tindre igualment en compte en la mesura en què responen a les necessitats dels turistes, a més, s'han de comptabilitzar els efectes turístics d'aquestes també per la via de la demanda. La inclusió d'aquests permet parlar d'un concepte més ampli de demanda turística, tal com ho reconeix i ho calcula també l'INE en el Compte Satèl·lit del Turisme Espanyol, CSTE.

Aquests components són:

1. FORMACIÓ BRUTA DE CAPITAL (INVERSIÓ)

Hi inclou tots els recursos destinats per les empreses pertanyents a branques característiques a l'adquisició (descomptades les cessions) d'actius fixos (equips, infraestructures, edificacions, etc.) que tenen una incidència en la prestació de serveis als turistes. En aquest apartat es recullen, per exemple, la inversió en ordinadors feta pels hotels i les agències de viatges de la Comunitat Valenciana o les despeses en la renovació dels seus establiments. En cada cas, per a la comptabilització d'aquestes despeses com a demanda turística, s'ha hagut de calcular la proporció del total que es pot entendre com d'utilització directa per part dels turistes que arriben a la Comunitat Valenciana o per a la prestació de serveis (o provisió de béns) consumits per aquests.

2. CONSUM COL·LECTIU DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Es tracta del conjunt de despeses corrents fetes per les administracions públiques de la Comunitat Valenciana per al desenvolupament turístic de la regió, el consum de les quals és difícilment individualitzable. En aquest apartat s'introdueixen, per exemple i entre altres, les despeses en promoció turística o en seguretat en zones turístiques.

3.300

MILIONS D'EUROS
D'ACTIVITAT ECONÒMICA
GENERADA DE MANERA
INDIRECTA

IMPACTES DIRECTES EN CONTRAST AMB IMPACTES INDIRECTES

A través de la utilització de les *Taules Input-Output per a la Comunitat Valenciana de l'any 2000*, i una vegada calculats els imports turístics dels diversos components de la demanda agregada que permet conèixer el PIB generat per l'Estudi IMPACTUR, s'han diferenciat els efectes directes sobre el PIB i l'ocupació generada directament sobre les empreses relacionades amb l'activitat turística, així com el conjunt d'efectes multiplicadors (efectes indirectes) sobre la resta del teixit productiu valencià. Aquests últims efectes indirectes es deriven de l'atracció que exerceix el turisme sobre la compra de béns i serveis d'altres empreses no relacionades directament amb la demanda turística, però proveïdores de les empreses que sí que estan vinculades directament amb el turisme (ex.: productes agrícoles, subministrament energètic, serveis de consultoria, etc.).

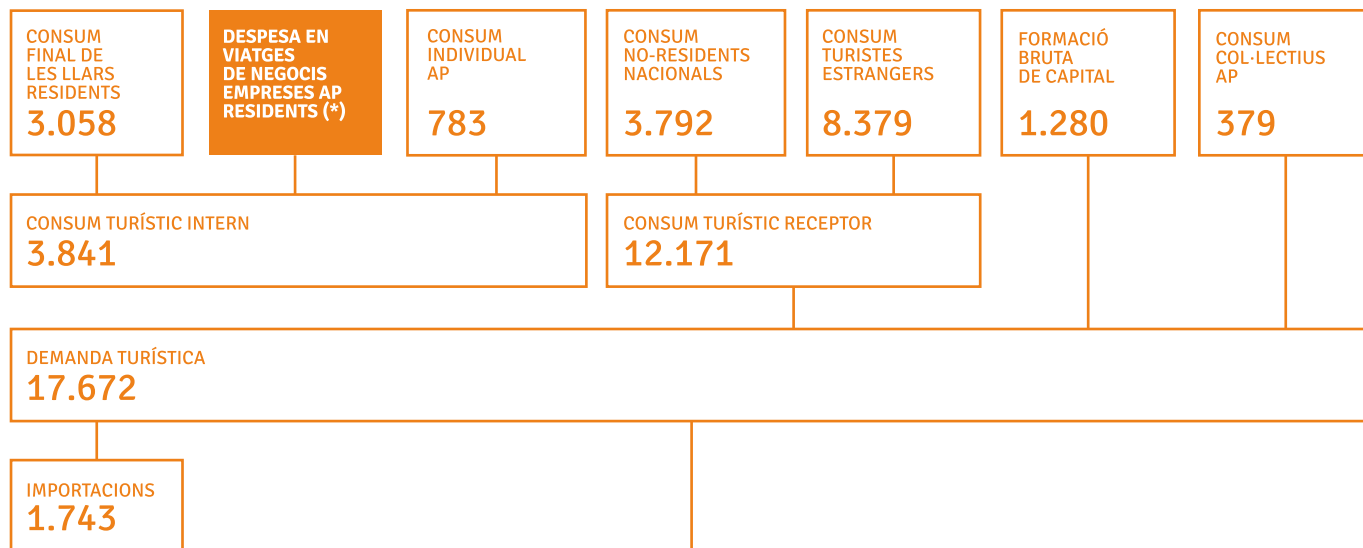
Aquest estudi IMPACTUR incorpora, al seu torn, un càlcul de la generació de sous i salaris: remuneració d'assalariats en termes de comptabilitat nacional, dels beneficis empresarials (l'excedent brut d'exploació) dels impostos i les subvencions.

Així mateix, com a element addicional als resultats obtinguts, s'ha incorporat un càlcul dels impostos sobre la renda recaptats i derivats de l'ocupació vinculada al sector turístic, així com dels impostos satisfets per les empreses turístiques de la Comunitat Valenciana.

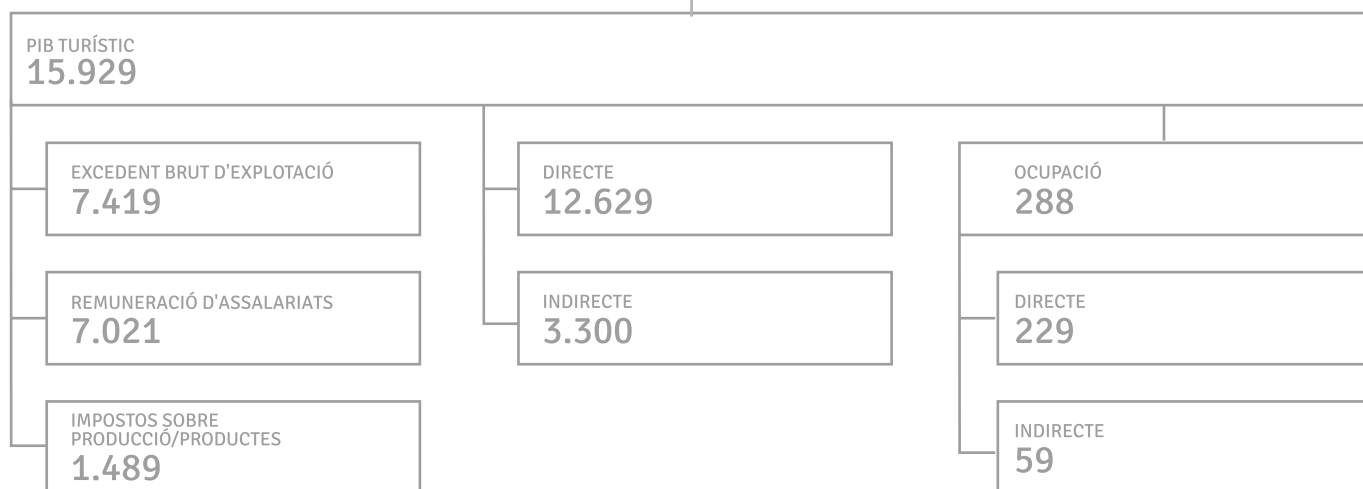
Estructura IMPACTUR

Comunitat Valenciana 2017

VISIÓ DES DE LA DEMANDA

VISIÓ DES DE L'OFERTA

NOTA. Dades relatives a 2017. Unitats: milions d'euros i milers de persones per a ocupació.

(*) Viatges de negocis de les empreses i de les AP exclosos en el càlcul del PIB ja que es consideren consums intermedis.

Evolució dels principals indicadors de l'Estudi IMPACTUR Comunitat Valenciana 2017

Resultats en milions d'euros corrents

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Consum turístic no residents nacionals	3.270	3.318	2.942	3.052	3.583	3.723	3.792
T.VAR.INTERANUAL		1,5	-11,3	3,8	17,4	3,9	1,9
Consum turístic llars residents	2.547	2.736	3.099	2.963	2.948	2.874	3.058
T.VAR.INTERANUAL		7,4	13,2	-4,4	-0,5	-2,5	6,4
Consum turístic nacional	5.817	6.054	6.040	6.015	6.531	6.597	6.850
T.VAR.INTERANUAL		4,1	-0,2	-0,4	8,6	1,0	3,8
Consum turístic estrangers	5.110	5.415	6.201	6.297	6.510	7.589	8.379
T.VAR.INTERANUAL		6,0	14,5	1,6	3,4	16,6	10,4
Despesa AP	1.062	1.072	987	1.043	1.064	1.115	1.162
T.VAR.INTERANUAL		1,0	-7,9	5,7	2,0	4,7	4,3
Formació Bruta de Capital	1.204	1.085	940	967	1.112	1.179	1.280
T.VAR.INTERANUAL		-9,8	-13,4	2,9	14,9	6,1	8,5
Demanda Turística	13.192	13.627	14.168	14.323	15.217	16.480	17.672
T.VAR.INTERANUAL		3,3	4,0	1,1	6,2	8,3	7,2
Importacions	1.343	1.410	1.453	1.412	1.557	1.646	1.743
T.VAR.INTERANUAL		5,0	3,0	-2,8	10,3	5,7	5,9
PIB Turístic	11.849	12.217	12.715	12.911	13.660	14.834	15.929
T.VAR.INTERANUAL		3,1	4,1	1,5	5,8	8,6	7,4

Resultats en milions d'euros constants (a preus de 2017)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Consum turístic no residents nacionals	3.453	3.484	3.076	3.173	3.687	3.794	3.792
T.VAR.INTERANUAL		0,9	-11,7	3,1	16,2	2,9	0,0
Consum turístic llars residents	2.690	2.873	3.240	3.080	3.034	2.929	3.058
T.VAR.INTERANUAL		6,8	12,8	-4,9	-1,5	-3,5	4,4
Consum turístic nacional	6.144	6.356	6.317	6.253	6.721	6.722	6.850
T.VAR.INTERANUAL		3,5	-0,6	-1,0	7,5	0,0	1,9
Consum turístic estrangers	5.397	5.686	6.484	6.546	6.700	7.733	8.379
T.VAR.INTERANUAL		5,3	14,0	1,0	2,4	15,4	8,4
Despesa AP	1.121	1.125	1.032	1.084	1.096	1.136	1.162
T.VAR.INTERANUAL		0,3	-8,3	5,1	1,0	3,7	2,3
Formació Bruta de Capital	1.219	1.103	953	980	1.124	1.188	1.280
T.VAR.INTERANUAL		-9,5	-13,6	2,9	14,7	5,7	7,7
Demanda Turística	13.881	14.270	14.786	14.864	15.641	16.780	17.672
T.VAR.INTERANUAL		2,8	3,6	0,5	5,2	7,3	5,3
Importacions	1.419	1.481	1.520	1.468	1.603	1.677	1.743
T.VAR.INTERANUAL		4,4	2,6	-3,4	9,2	4,7	3,9
PIB Turístic	12.462	12.790	13.266	13.396	14.038	15.102	15.929
T.VAR.INTERANUAL		2,6	3,7	1,0	4,8	7,6	5,5

IMPACTUR

2017

Comunitat Valenciana

EXCELTUR, Aliança per a l'excel·lència turística, representa la unió d'un nombre important dels grups i les empreses turístiques principals representats en l'àmbit dels executius màxims que tenen, per a elevar el reconeixement socioeconòmic del turisme com a primera indústria del país i ajudar a la millora de la competitivitat de les empreses turístiques espanyoles.

Les empreses que integren EXCELTUR són:

AIR NOSTRUM, LAM
AMADEUS IT GROUP
AMERICAN EXPRESS DE ESPAÑA
BALEARIA EUROLINEAS MARÍTIMAS
BINTER CANARIAS
EDREAMS ODIGEO
EUROP ASSISTANCE
EUROPCAR IB
FACEBOOK ESPAÑA
GLOBALIA
GRUPO IBEROSTAR
HERTZ ESPAÑA
HOSPITEN
HOTELBEDS GROUP
HOTUSA HOTELS
IBERIA LAE
LORO PARQUE
MELIÁ HOTELS INTERNATIONAL
NH HOTEL GROUP
PALLADIUM HOTEL GROUP
RENFE
RIU HOTEL & RESORTS
SENATOR HOTELS & RESORTS

Si voleu informació addicional, per favor, visiteu www.exceltur.org

Copyright© Exceltur i Turisme Comunitat Valenciana 2018. Tots els drets reservats.

Reservats tots els drets. El contingut d'aquesta publicació no pot ser reproduït, transmés ni registrat, totalment ni parcial, per cap sistema de recuperació d'informació, de cap manera ni a través de cap mitjà o suport, sense el consentiment previ per escrit dels titulars del copyright.

EXCELTUR i Turisme Comunitat Valenciana no es fan responsables de l'ús que, d'aquesta informació, puguin fer terceres persones. Ningú pot fer ús d'aquest material, excepte amb una autorització expressa per part d'EXCELTUR i Turisme Comunitat Valenciana.

L'elaboració d'aquest Estudi d'impacte econòmic del turisme (IMPACTUR) per a la Comunitat Valenciana, coordinat i executat per EXCELTUR, ha sigut possible:

Gràcies a l'extensa base documental i la informació facilitada per Turisme Comunitat Valenciana i el Servei d'Estadístiques Econòmiques, Demogràfiques i Socials de la Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball de la Generalitat Valenciana, i l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

Gràcies a l'estreta col·laboració i el suport facilitat pels responsables i els tècnics de Turisme Comunitat Valenciana, de la Generalitat Valenciana.

Comunitat Valenciana

IMPACTUR 2017

GENERALITAT
VALENCIANA

TURISME
COMUNITAT VALENCIANA

Exceltur

*Alianza para
la excelencia turística*